

Activiteitenverslag 2018

Belangrijkste resultaten van Kenniscentrum Sport

INHOUD

<u>2018: jaar van de kentering</u>	4
<u>Allesoversport</u>	8
<u>De klant centraal</u>	9
<u>Feiten en cijfers websites</u>	10
<u>Kennisbank sport en bewegen</u>	12
<u>Landelijke evaluatie van het Erkenningstraject Interventies</u>	14
<u>Het kwaliteitstraject sport- en beweeginterventies</u>	16
<u>Studiereis Lectorenplatform naar Active Cities in Engeland</u>	18
<u>Van Voorzet naar Sportakkoord</u>	19
<u>Inspiratiebijeenkomst Erasmus+</u>	21
<u>Kennisafari tijdens eerste European Sports for All Games</u>	22
<u>“Bewegen naar elkaar”: samen werken aan bewegen voor ouderen</u>	23
<u>De buurtsportcoach als belangrijke speler in het sociaal domein</u>	26
<u>Economische waarde van sport en bewegen</u>	28
<u>Jongeren binden en behouden bij de sport: Keep Youngsters Involved</u>	30
<u>Kenniscafé veilig sportklimaat (VSK)</u>	31
<u>Vaardig in bewegen</u>	32
<u>Goed voorbereid naar topprestaties</u>	34
<u>Duiding van topsport kennis voor een breed publiek: feiten en fabels</u>	35

2018: jaar van de kentering

2018 was een belangrijk jaar voor het (kennis)netwerk van sport en bewegen. Voor het eerst is een Nationaal Sportakkoord gesloten tussen het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), vertegenwoordigers van de sport, van gemeenten en andere organisaties. Dat sportakkoord is erop gericht om sport zo leuk en toegankelijk mogelijk te maken voor alle Nederlanders, in alle levensfasen. Tot en met 2021 wordt actiegericht gewerkt aan zes thema's: inclusief sporten, duurzame sportinfrastructuur, vitale sport- en beweegaanbieders, positieve sportcultuur, van jongs af aan vaardig in bewegen en topsport die inspireert.

Als Kenniscentrum Sport hebben wij aan deze belangrijke mijlpaal bijgedragen door VWS en de overlegpartners te ondersteunen met actuele kennis op de focusthema's, het ontwikkelen van een monitoringplan en communicatie via het platform Allesoversport.nl. En nog steeds zijn wij nauw betrokken bij deze belangrijke kentering in het sportbeleid van de komende jaren, vanuit onze gewaardeerde onafhankelijke kennisrol.

Ontwikkelingen als het Sportakkoord -maar ook het Preventieakkoord en de transitie in de sportvragen ook om zelfonderzoek. Zijn wij als Kenniscentrum Sport de erkende partner die we willen zijn op het gebied van sport en bewegen voor overheid en sectoren als sport, gezondheid, welzijn, onderwijs, wetenschap, bedrijfsleven en publiek? Voor een groot deel wel, is onze conclusie na een uitgebreide rondgang langs stakeholders. Maar tegelijkertijd is de indruk: 'ze doen zo veel' en 'wat kan ik nu precies verwachten?'

Meer focus

Dat is voor ons de uitdaging van 2018 geworden: een transitie maken naar een duidelijke positionering, met een heldere focus op wát we doen, hoe we dat doen, met wie en voor wie we dat doen. Op basis van de wensen vanuit het werkveld hebben we deze [keuzes in beeld gebracht](#). Daarbij sturen we sterk op collectieve vraagstukken, met focus op zes thema's die nauw verwant zijn aan het Nationaal Sportakkoord.

Ondersteunen professionals

We horen uit de eerste hand van gemeenten wat zij nodig hebben voor hun lokaal sportbeleid en bieden hun een factsheet die met kengetallen duidelijk maakt waar de gemeente 'staat' op het gebied van sport en bewegen. Dat levert concrete adviezen op voor effectief sportbeleid. We zien waar de nieuwe beroepsgroep buurtsportcoaches ondersteuning kan gebruiken in ontwikkeling van competenties en bieden dat dan ook. We voorzien Kamerleden vanuit onze onafhankelijke rol tijdig van feiten en cijfers die actueel zijn in de politieke besluitvorming.

Kennisbijeenkomsten

We schrijven artikelen en maken filmpjes op Allesoversport.nl die in een grote behoefte voorzien (in 2018 hadden we al de twee miljoenste bezoeker!). We organiseren masterclasses, workshops, kenniscafés en zelfs een internationale kennissafari over thema's die vragen om interactie, discussie en samenwerking.

Beweegrichtlijnen

En we zijn de spil in de kennis over en de verspreiding van de nieuwe beweegrichtlijnen voor Nederland. In 2019 zullen we -met onder meer een groot event over beweegstimulering in mei- nog sterker dan voorheen onze aandacht richten op het onderwerp 'bewegen'. Met onze Bewegcirkel gaan professionals hun doelgroepen of directe achterban helpen in vijf stappen meer beweging in hun dag te brengen. Dit alles om te zorgen dat mensen niet alleen kunnen starten met bewegen, maar het ook blijven volhouden.

En datzelfde zijn wij ook van plan, maar dan in overdrachtelijke zin: Kenniscentrum Sport is gestart met een beweging om nóg relevanter te zijn. En we blijven dat ook volhouden in 2019 en daarna.

Namens directie en alle medewerkers Kenniscentrum Sport,

Willemijn Baken, directeur

Bert van Oostveen, directeur-bestuurder

Allesoversport.nl

Vanaf de start van Kenniscentrum Sport is het platform [Allesoversport.nl](https://www.kenniscentrumsport.nl) dé vindplek voor kennis, artikelen en nieuws op een groot aantal thema's rond sport en bewegen. In de eerste jaren lag het accent op de publicatie van betrouwbare en actuele kennis, en zorgen dat professionals en publiek de weg naar het platform weten te vinden.

In 2018 is gefocust op de versterking van de positie van Allesoversport.nl en op het beter inzichtelijk maken van het grote en diverse kennisaanbod - zo goed mogelijk afgestemd op de specifieke vraag en behoefte van de bezoeker.

Eind 2018 zijn het ontwerp en de techniek afgerond die de inzet van landingspages mogelijk maken, te starten met de pagina voor 'Ouderen', 'Topsport Topics' en 'Lectoraten'. Op die landingspages wordt een palet aan kennis, informatie, nieuwsberichten en filmpjes gerangschikt op de actuele thema's. Zo is onze kennis nog beter te vinden.

De klant centraal

Door het inrichten van customer journeys (klantreizen) bereikt Kenniscentrum Sport de klant met kennis op maat. We sluiten aan bij de vraag van de klant en bieden passende informatie op een relevant moment. Soms is de actualiteit het uitgangspunt. Zo leidde een item uit het NOS journaal van 23 oktober 2018 tot een piek in het aantal bezoekers van de pagina Beweegrichtlijnen op de website www.kenniscentrumsport.nl.

Vervolgens werden de bezoekers van deze pagina uitgenodigd om zich aan te melden voor de nieuwsbrief. Wie zich had aangemeld, werd vervolgens gewezen op relevante producten en diensten. En wie een product downloadt, krijgt weer een uitnodiging voor een evenement. Door zoekgedrag en interesses actief te verkennen, ontstaan enerzijds persoonlijke klantprofielen en brengen wij anderzijds deze klantreizen in kaart.

Door die twee te combineren, ontvangt de bezoeker van Allesoversport.nl specifieke, actuele kennis en informatie, met inspirerende filmpjes of met een uitnodiging voor een bijeenkomst. Inmiddels worden 320.000 klanten op deze manier persoonlijk door ons geholpen.

Feiten en cijfers websites

Al in november bereikten we het streefcijfer voor 2018 van 1 miljoen bezoeken op Allesoversport.nl en die stijgende lijn houden we vast. Eind van het jaar telden we gemiddeld 30.000 bezoeken per week. In 2019 ligt de focus op herhaalbezoek en sluiten we met de inrichting van het platform optimaal aan bij de belangrijkste thema's en doelen uit ons jaarplan. Ook het aantal bezoeken aan de website Kenniscentrumsport.nl nam toe.

Bezoekcijfers 2018 Allesoversport.nl

Aantal bezoeken: 1.250.389 (ter vergelijking in 2017: 798.559)

Aantal bezochte pagina's: 2.319.231 (= 1.850.789 artikelen)

Top 5 meest bezochte artikelen in deze periode:

1. [Hoeveel moet je bewegen volgens de beweegrichtlijnen](#) 56.948
2. [Sportkeuzetest voor je kind](#) 38.527
3. [Afvallen reken uit hoeveel calorieën je verbrandt](#) 31.195
4. [ASE model gedragsverandering](#) 43.608
5. [Dagbesteding en activiteiten in de ouderenzorg](#) 25.521

Bezoekcijfers 2018 Kenniscentrumsport.nl

Aantal bezoeken: 197.465 (ter vergelijking in 2017: 113.846)

Aantal bezochte pagina's: 907.491

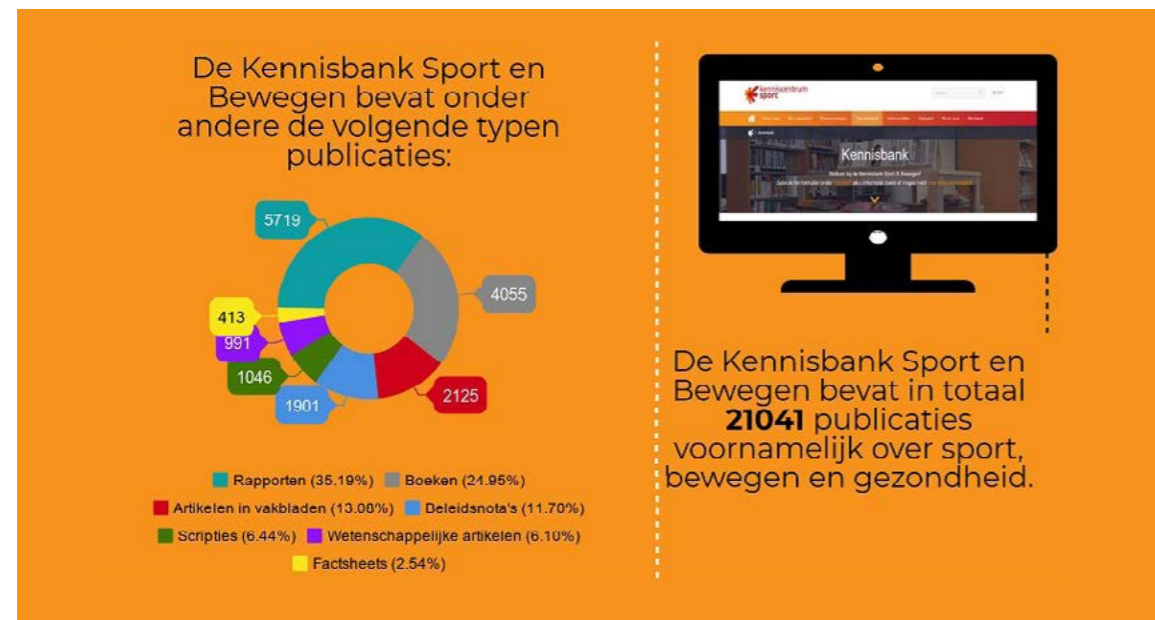
De [database Sport- en beweeginterventies](#) en de [Kennisbank Sport en Bewegen](#) zijn de grote trekkers naar de website [Kenniscentrumsport.nl](#).

Kennisbank Sport en Bewegen

Dé digitale bibliotheek op het gebied van sport en bewegen in Nederland

De [Kennisbank Sport en Bewegen](#) is een bron van informatie die Kenniscentrum Sport beheert en die samen met de partners Mulier Instituut, KVLO, Vereniging Sport en Gemeenten en de Nationale Raad Zwemveiligheid wordt gevuld.

Eind 2018 bevatte de Kennisbank Sport en Bewegen 21.041 relevante publicaties over sport, bewegen en gezondheid: wetenschappelijke artikelen, artikelen gepubliceerd in vakbladen, beleidsnota's, scripties en factsheets. In totaal is de startpagina van de kennisbank 132.392 keer bezocht en maar liefst 175.757 keer is een publicatie geraadpleegd. Met het totaal aantal hits -zoekopdrachten op de Kennisbank en openen van publicaties- is de Kennisbank Sport en Bewegen verantwoordelijk voor ca. 35% van het aantal bezoeken aan Kenniscentrumsport.nl. Van juli tot oktober 2018 werd aan bezoekers van de Kennisbank Sport en Bewegen een pop-up getoond met de vraag waar de bezoekers werkzaam waren.

Kenniscentrum Sport beantwoordt ook directe vragen -van onderzoekers, professionals, publiek en studenten/leerlingen- over een groot aantal onderwerpen. De interesse gaat vooral uit naar de betekenis van de Beweegrichtlijnen, hoe om te gaan met overgewicht van een kind en welke sport daar het best bij past. Ook wordt advies gevraagd over sporten en bewegen bij ziekte en blessures, en over ouderen die willen gaan sporten.

In 2018 heeft Kenniscentrum Sport ruim 850 vragen beantwoord (2017: 600). Gebruikers die hun vraag stellen via Allesoversport.nl worden aan de hand van hun vraag geattendeerd op relevante publicaties op een specifiek thema. Is de informatie niet paraat, dan wordt doorverwezen naar een andere bron, zoals bijv. www.sportzorg.nl.

Landelijke evaluatie van het Erkenningstraject Interventies

Kenniscentrum Sport werkt samen met zes landelijke kennisinstituten (RIVM|Centrum Gezond Leven, Nederlands Jeugdinstuut, Movisie, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, Trimbos en Vilans) aan de kwaliteitsverbetering en erkenning van interventies.

Doel is om de kwaliteit van interventies in de verschillende werkvelden eenduidig, volgens dezelfde criteria en procedures, te beoordelen. De samenwerkingsovereenkomst liep tot 2018 en dat was aanleiding om het erkenningstraject te evalueren en verbeterpunten te bepalen voor de volgende termijn.

Met een vragenlijst zijn de ervaringen opgehaald van 605 professionals: interventie-ontwikkelaars, gemeenteambtenaren, lokale uitvoerders, begeleiders van het erkenningstraject, commissieleden van de erkenningscommissies en praktijkbeoordelaars. Vervolgens zijn 12 verdiepende gesprekken gevoerd met groepen professionals.

De belangrijkste uitkomsten:

- Bijna 80% van de respondenten vindt dat het erkenningstraject bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering in hun sector en 93% vindt de databanken, die een overzicht bieden met erkende interventies, zeer zinvol.
- Een groot deel van de respondenten (71%) vindt meer aandacht voor werkzame elementen belangrijk.
- Volgens 41% van de respondenten wordt het gebruik van erkende interventies door gemeenten nog onvoldoende gestimuleerd, terwijl 76% vindt dat dit wel bij de rol van gemeenten hoort.

Aandachtspunten zijn het stimuleren van het gebruik van erkende interventies bij gemeenten en professionals uit de praktijk, het vereenvoudigen van de erkenningsprocedure en aandacht voor de meer complexe en programmatische aanpakken binnen het traject. Kenniscentrum Sport stimuleert interventie-ontwikkelaars zich aan te melden voor het erkenningstraject, met name op thema's en doelgroepen waar nog onvoldoende aanbod is.

“We ontvingen een duidelijk document, met daarin overzichtelijk welke zaken aangepast dienen te worden. Dit zorgt voor een duidelijke verwachting en werkt prettig.”

Een respondent van het onderzoek

“Inderdaad geweldig nieuws! Zijn we zeer blij mee! Het heeft wat energie gekost her en der en wat hoofdbreken... Dank jullie wel voor de hulp en motivatie tussendoor! Die was van tijd tot tijd zeker nodig.”

Wouter Kersjes van Risk Care Preventie na een positief oordeel van de erkenningscommissie

Het kwaliteitstraject sport- en beweeginterventies

De sport- en beweegsector is voortdurend in ontwikkeling en het is belangrijk om blijvend oog te hebben voor de kwaliteit van aanbod, organisaties en uitvoerders in de sport. Met het plan 'Kwaliteitsverbetering interventies 2017-2018' hebben 24 interventie eigenaren de kans gekregen om te werken aan de kwaliteit van hun aanpak. Met name interventies met een focus op één van de prioritaire doelgroepen: lage sociaaleconomische status, mensen met een beperking, ouderen, mensen met een chronische aandoening en kinderen met overgewicht, kwamen in aanmerking voor dit traject.

"Het kwaliteitstraject bood ons de perfecte gelegenheid om terug te kijken, onderzoek te doen en in gesprek te gaan met de betrokkenen. Het heeft ons geïnspireerd en overtuigd om onze interventie verder te blijven ontwikkelen."

Quote van een interventie eigenaar

Met extra budget en begeleiding door Kenniscentrum Sport kregen zij de kans hun aanbod inhoudelijk door te ontwikkelen voor een specifieke doelgroep, of de interventie naar een hoger erkenningsniveau te brengen. Ook werd gewerkt aan monitoring en evaluatie van hun resultaten en werd gekeken naar de mogelijkheden voor succesvolle verspreiding.

"Dankzij de module die we met deze middelen ontwikkeld hebben, hebben inmiddels al 454 ouders met een migranten achtergrond meegedaan aan onze interventie."

Quote van een interventie eigenaar

Van de 24 interventie eigenaren die gestart zijn, hebben inmiddels 23 interventie eigenaren een kwaliteitstraject afgerond. Zij slaagden erin verbeteringen te realiseren, tussentijds te evalueren wat succesvol was of juist niet haalbaar bleek, en na te denken over vervolgstappen.

Naast de begeleiding door Kenniscentrum Sport ontvingen zij waar nodig specifieke expertise van verschillende organisaties: Voedingscentrum, Mulier Instituut, Nederlands Jeugdinstituut, VerweyJonker Instituut, Kennispraktijk en Pharos.

Tijdens de eindbijeenkomst van het kwaliteitstraject op 27 november blikten de interventie eigenaren met een pitch terug op het traject. Ook deelden ze minimaal één gouden tip met de andere interventie eigenaren.

"We blijven onze methodiek doorontwikkelen aan de hand van praktijkervaringen, nieuwe inzichten en wetenschappelijk onderzoek. Daarvoor is de blijvende samenwerking met Kenniscentrum Sport voor ons erg belangrijk en gewenst"

Quote van een interventie eigenaar

Studiereis Lectorenplatform naar Active Cities in Engeland

Voor het Lectorenplatform Sport en Bewegen heeft Kenniscentrum Sport van 10 tot 12 april 2018 een studiereis georganiseerd naar drie steden in Engeland.

Tijdens het bezoek aan Sheffield, Manchester en Liverpool verdiepte de Nederlandse delegatie zich in het toegepaste sportonderzoek in Engeland. Diverse onderzoeksthema's zijn belicht en elke stad presenteerde haar plannen en inspirerende projecten. Op deze reis stond, naast de kennisuitwisseling tussen Engeland en Nederland, tevens de versterking van het nationale en internationale netwerk centraal.

Om de ervaringen en opgedane kennis verder te brengen, is op 8 mei een [artikel](#) op Allesoversport.nl gepubliceerd met daarin 3 filmpjes. Het artikel is inmiddels 488 keer gelezen. De beschreven projecten in Sheffield, Liverpool en Manchester staan niet op zichzelf, maar maken deel uit van een gemeentelijk of landelijk beleid om de gezondheid op alle vlakken voor alle burgers aan te pakken. Sheffield en Liverpool hebben een duidelijke stip op de horizon: in 2020 respectievelijk 2021 willen zij de meest actieve en gezonde stad van Groot-Brittannië zijn. Dit kan alleen worden bereikt als op meerdere gebieden wordt geïnvesteerd: een doordachte stadsplanning en groei, een gezonde woonomgeving, infrastructuur en mobiliteit, actieve werknemers, leefbare wijken en buurten in de stad met voldoende en toegankelijke voorzieningen.

"Ik wil jullie van harte bedanken voor de fijne trip! Interessante bezoeken, gezellige groep. Prima voorbereid en begeleid door jullie. Dank!"

Robert Agelink, directeur Calo Windesheim

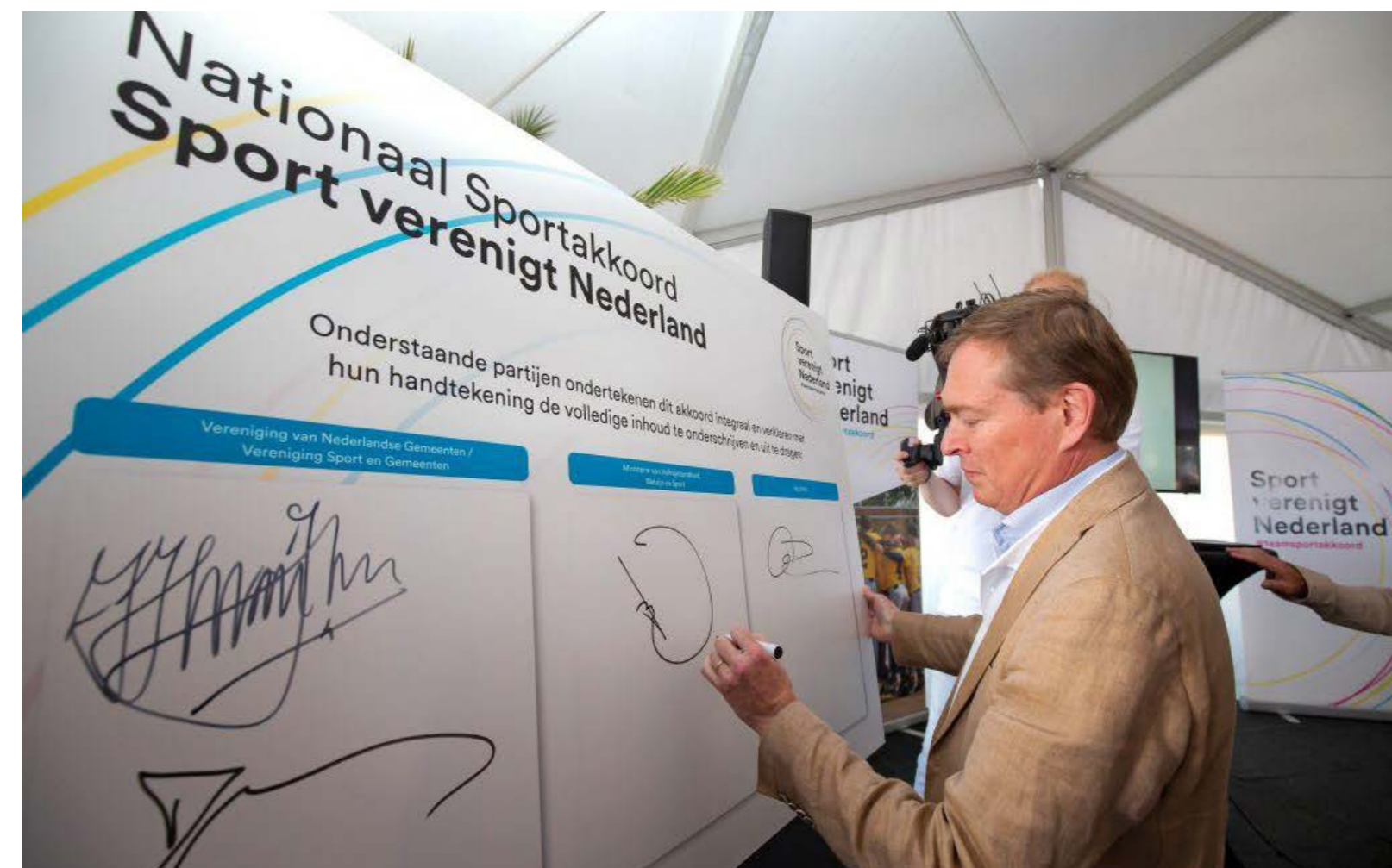

Van Voorzet naar Sportakkoord

Kenniscentrum Sport heeft het ministerie van VWS ondersteund met kennis en communicatie bij de totstandkoming en de lancering van het Sportakkoord.

In voorbereiding op de bijeenkomst De Voorzet op 21 maart 2018, bracht Kenniscentrum Sport actuele kennis bijeen rond 13 thema's voor toekomstig sport- en beweegbeleid. Aan de hand van 'praatplaten' gingen 100 deelnemers uit de sport, de overheid en het bedrijfsleven in gesprek over de actuele stand van zaken, de kansen en mogelijke belemmeringen, de gezamenlijke doelstelling en hoe die te realiseren.

In de tweede fase zijn de 13 thema's teruggebracht naar zes ambities. Met elkaar vormden ze het Sportakkoord dat op 29 juni 2018 is ondertekend door minister Bruins. Voor de communicatie over het Sportakkoord richtten we een [online kennisdossier](#) in op Allesoversport.nl met een samenvatting van het Sportakkoord, artikelen over elk van de deelakkoorden en informatie over de nieuwste ontwikkelingen. Ter ondersteuning van de presentatie van het Sportakkoord is een filmpje gelanceerd, dat inmiddels 2.100 keer is bekeken.

In de tweede helft van 2018 zijn uitwerkingsteams van VWS, NOC*NSF en VSG met belanghebbende partijen aan de slag gegaan om de deelakkoorden te vertalen naar concrete implementatieplannen. Aan elk van de uitwerkingsteams is een adviseur van Kenniscentrum Sport verbonden, om actuele inhoudelijke kennis aan te dragen, facts te checken en specifieke acties in te zetten.

Kenniscentrum Sport is gevraagd een monitorplan vorm te geven, zodat samen met RIVM en Mulier Instituut inzichtelijk wordt gemaakt wat het akkoord heeft opgeleverd en in hoeverre de streefcijfers worden gehaald.

“De totstandkoming van het Nationaal Sportakkoord was een proces waarin veel geschakeld moest worden. Kenniscentrum Sport heeft ons steeds goed ondersteund in dat proces, onder andere met kennisupdates rond thema’s die in de Voorzet werden besproken, en met duidende artikelen via Allesoversport.nl. In het vervolgtraject ligt de nadruk op het ondersteunen met kennis bij de totstandkoming van lokale akkoorden, zodat de kwaliteit geborgd wordt, en op het delen van goede voorbeelden.”

Else Kingma, beleidsmedewerker directie sport - ministerie VWS

Inspiratiebijeenkomst Erasmus+

In samenwerking met het ministerie van VWS, NOC*NSF en Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) organiseerde Kenniscentrum Sport een inspiratiebijeenkomst over de mogelijkheden van het EU Erasmus+ programma voor de sport. Dat is hard nodig, want Nederlandse sportorganisaties benutten hooguit 50% van de subsidiemogelijkheden die het Europese Erasmus+ programma biedt.

Op 15 november 2018 werden 60 deelnemers geïnspireerd met voorbeelden van succesvolle aanvragen, zoals Keep Youngsters Involved, de European Sports for All Games, en de jeugd aanvraag Sport & Empowerment. Ook kregen zij informatie en tips over de vereisten van zo'n subsidieaanvraag en -verantwoording, en over de achtergronden, de prioriteiten en thema's die Europa belangrijk vindt. De bijeenkomst werd gewaardeerd met een 7,5 en de behoefte werd geuit om deze jaarlijks te herhalen.

“Een beter en duidelijker overzicht van de mogelijkheden hadden jullie niet kunnen bieden. Mijn complimenten!”

Reactie van een bezoeker van de inspiratiebijeenkomst Erasmus+ in evaluatieformulier

Kenniscentrum Sport heeft in december 2018 de whitepaper [‘Europese financieringsmogelijkheden voor onderzoek en innovatie op het gebied van sport en bewegen’](#) geactualiseerd en helpt organisaties bij het vormen van een netwerk en het zoeken naar partners en onderzoeksinstituten.

Kennissafari tijdens eerste European Sports for All Games

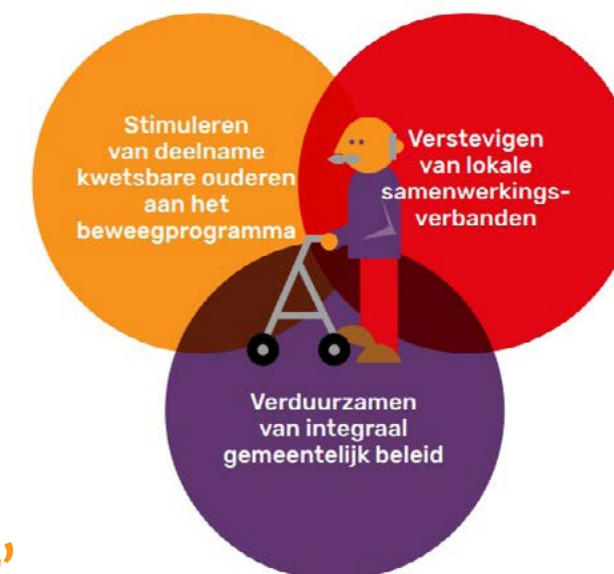
Kenniscentrum Sport was kennispartner bij de European Sports for All Games; een project waarin NOC*NSF samenwerkte met de internationale organisatie Tafisa en Sport Fryslân.

Op 7 augustus organiseerde Kenniscentrum Sport een innovatieve kennissafari 'The big five' op de slotdag van de European Games in Heerenveen. Zo'n 120 deelnemers namen deel aan inspirerende kennissessies en bezochten bijzondere locaties waar zij konden genieten van internationale culturele sporten zoals gaelic football, highland games, kaatsen en fierljeppen.

De slotdag werd tevens benut om met de deelnemende partijen een statement te ondertekenen, om aandacht te vragen voor de waarde en erkenning van culturele sporten op de lijst van immaterieel erfgoed van UNESCO. Daarmee spannen de ondertekenaars zich in om de traditionele sporten hoger op de agenda te krijgen, niet alleen internationaal, maar ook bij gemeenten en sportbonden. Zodat ook de jongste generatie kennis kan maken met het cultureel erfgoed.

“Een zeer originele en geslaagde wijze van discussiëren”

Quote uit publicatie 'Verbonden Met Elkaar. Mienskip' ter evaluatie van de European Sport for All Games, 2018.

‘Bewegen naar elkaar’

samen werken aan bewegen voor ouderen

Mensen worden steeds ouder en blijven tot op hoge leeftijd thuis wonen. Door inactieve ouderen meer te laten bewegen, blijven ze langer vitaal en zelfredzaam. Sporten en bewegen helpt hen een goede conditie te behouden en zich lichamelijk en mentaal fitter te voelen. Ook verlaagt het de kans op (chronische) ziekten. Toch is sporten en bewegen voor deze doelgroep niet vanzelfsprekend; ouderen ervaren vaak belemmeringen om in beweging te komen. Om de doelgroep ouderen te activeren, is samenwerking tussen professionals uit de zorg, welzijn en sport van belang.

‘Bewegen naar elkaar’ - een project van Kenniscentrum Sport en Vilans met financiële ondersteuning van het FNO- werkt met succes aan die samenwerking.

Eind 2018 zijn [verschillende kennisproducten](#) ontwikkeld die professionals helpen om ouderen te bereiken en hen te begeleiden naar passend sport- en beweegaanbod. Daarin werken huisartsen en wijkverpleegkundigen, sport- en beweegaanbieders en buurtsportcoaches samen.

Eind november 2018 is een aantal kennisproducten gepubliceerd op Allesoversport.nl. De pagina 'Beter Oud' met een link naar de producten had in december 987 hits.

Den Haag, Berg en Dal en Heumen waren pilotgemeenten in het project 'Bewegen naar elkaar'. In deze drie gemeenten zijn professionals gevraagd naar hun ervaringen in de lokale samenwerking. Ook de wensen en behoeften van de ouderen zelf zijn in kaart gebracht.

De resultaten zijn zichtbaar in drie filmpjes (samen 378 views). De uitkomsten van het project zijn tevens gepubliceerd in de brochure 'Bewegen naar elkaar', gericht op integraal lokaal beleid en het bouwen van netwerken in de wijk (het [artikel](#) daarover is 533 keer gelezen).

'Innovatie in dagbesteding' is een filmpje, ontwikkeld in samenwerking met het consortium 'Beter Oud' (Kenniscentrum Sport, Sociaal Werk Nederland, Movisie en LKCA).

'Samen werken aan bewegen' is een wegwijzer voor professionals, uitgereikt aan buurtsportcoaches op de slotdag van Sport en Bewegen in de Buurt.

De ['beweegposter'](#) geeft informatie, tips en beweegoefeningen aan de oudere die aan de slag wil (de poster is in december 277 keer gedownload).

In opdracht van RIVM zijn werkzame elementen in kaart gebracht. In de whitepaper ['Succesvolle inzet van interventies voor 55-plussers'](#) krijgen gemeentelijke beleidsmaker tips en praktische handvatten om in de wijk en gemeente aan de slag te gaan. (400 keer gedownload in december 2018).

De buurtsportcoach als belangrijke speler in het sociaal domein

Kenniscentrum Sport is steeds beter zichtbaar als expert en leverancier van kennis over de inzet van de buurtsportcoach. We hebben een goed overzicht van de ontwikkelingen in de praktijk, zijn aanjager in het traject van kwaliteitsverbetering en begeleiden buurtsportcoaches bij de verdere professionalisering van hun beroepsgroep.

→ Bij een peiling onder buurtsportcoaches en hun werkgevers gaf 44% van de buurtsportcoaches aan dat zij de voorkeur geven aan een training, cursus of bijscholing van Kenniscentrum Sport (op de tweede plek na erkende opleidingsinstituten - met 46%).

Van de werkgevers van buurtsportcoaches gaf 41% aan dat zij het liefst ondersteuning ontvangen van Kenniscentrum Sport (bron: factsheets Mulier Instituut, najaar 2018).

Een aantal resultaten uitgelicht:

- Een goed bezochte slotdag van het programma Sport en Bewegen in de Buurt - waarin Kenniscentrum Sport sinds 2012 ondersteuningspartner was en kennis leverde. Zo'n 300 bezoekers waren aanwezig bij optredens en presentaties, en bezochten workshops. De dag kreeg een extra feestelijk tintje door de uitreiking van de Stimuleringsprijs Buurtsportcoach 2018.
- Kenniscentrum Sport heeft gewerkt aan de kwaliteit en professionalisering van de beroepsgroep buurtsportcoaches, door een enthousiaste groep van jonge professionals te ondersteunen in hun verkenning naar beroepsvorming. Doel van de buurtsportcoaches is erkenning te krijgen voor het werk dat ze doen, elkaar te ontmoeten en kennis uit te wisselen. Ook hopen zij hierdoor een serieuze gesprekspartner te worden voor landelijke organisaties en professionals in andere sectoren. Inmiddels is op 5 juli 2018 de beroepsvereniging 'Wij buurtsportcoaches' opgericht; voor alle sport- en beweegprofessionals die onder de Brede Regeling Combinatiefuncties vallen.
- Kenniscentrum Sport wordt steeds beter gevonden door organisaties in het sociaal domein, als het gaat om kennis over samenwerken met de buurtsportcoach. We gaven workshops tijdens congressen en bereikten professionals via artikelen op Allesoversport.nl. De workshop bij het congres 'Wijkteam onder de loep' over samenwerking met de buurtsportcoach was met een 7,8 de hoogst gewaardeerde sessie van het congres.
- In de [tipsheet 'Duurzame en integrale lokale inzet van de buurtsportcoach'](#) worden acht succesfactoren uitgelicht, bedoeld voor gemeenten en werkgevers van buurtsportcoaches.

Economische waarde van sport en bewegen

Het is een veelgehoorde vraag: wat zijn de maatschappelijke effecten van sport en bewegen en wat is de economische waarde van sport en bewegen? Bijna iedereen die zelf sport of beweegt, kent het gevoel dat de effecten talrijk zijn en de waarde daarmee groot is. Dit hard maken, blijft een uitdaging. In 2017 bracht Ecorys in opdracht van Kenniscentrum Sport een rapport uit over 'De sociaal economische waarde van sport en bewegen'.

“Met de rapportage kunnen we laten zien waar sport aan kan bijdragen. Tot dusver konden we de gegevens nooit echt hard maken. We hebben het gebruikt als onderbouwing en laten zien dat bewegen en sporten geld opleveren, welk belang het heeft.”

Lisenka Stuienvolt-van Oorschot, gemeente Helmond

Dat rapport bracht op landelijk niveau een indicatie van de baten en lasten indien een (gemiddelde) Nederlander duurzaam gaat sporten en bewegen.

Op basis van de cijfers uit dit rapport is een gemeentelijke [factsheet](#) ontwikkeld die de opbrengst laat zien, wanneer een gemeente 10% van de inactieven duurzaam in beweging krijgt.

Voor de gemeente Ede bijvoorbeeld levert dit een maatschappelijke waarde op van € 6,68 miljoen per jaar.

De factsheet brengt ook in kaart hoe de gemeente ervoor staat in vergelijking met landelijke gemiddelden van het aantal accommodaties, inactiviteit onder bewoners en sportparticipatie. Zo krijgen gemeenten zicht op hun eigen lokale situatie en zien direct waar winst te behalen is.

De volgende stap is nu om de impact te relateren aan de kosten. Zo wordt het mogelijk om een zogenaamde 'SROI' te bepalen: de Social Return On Investment, oftewel het sociaal rendement op investeringen in sport en bewegen.

Rebel Group en het Mulier Instituut hebben van Kenniscentrum Sport de opdracht gekregen deze SROI inzichtelijk te maken, rekening houdend met de lokale situatie van gemeenten.

Het onderzoek resulteert in een rapport, drie case studies (van Amersfoort, Vlaardingen en Noordwijk), een infographic met de belangrijkste bevindingen en een dashboard waarmee gemeenten zelf analyses kunnen maken.

Jongeren binden en behouden bij de sport - Keep Youngsters Involved

Maar liefst 50% van de sportende jongeren stopt met sporten bij de vereniging in de leeftijd van 12 - 19 jaar. Dat doen ze om verschillende redenen. De factoren die hierin een rol spelen zijn zowel persoonlijk als sociaal en worden mede bepaald door de club en de omgeving.

De sportende jongeren hebben hun eigen doelen, mogelijkheden, wensen en karaktereigenschappen. Als vereniging is het belangrijk om aandacht te hebben voor de intrinsieke motivatie en de beweegredenen van de individuele jongere om te gaan sporten en te willen blijven sporten.

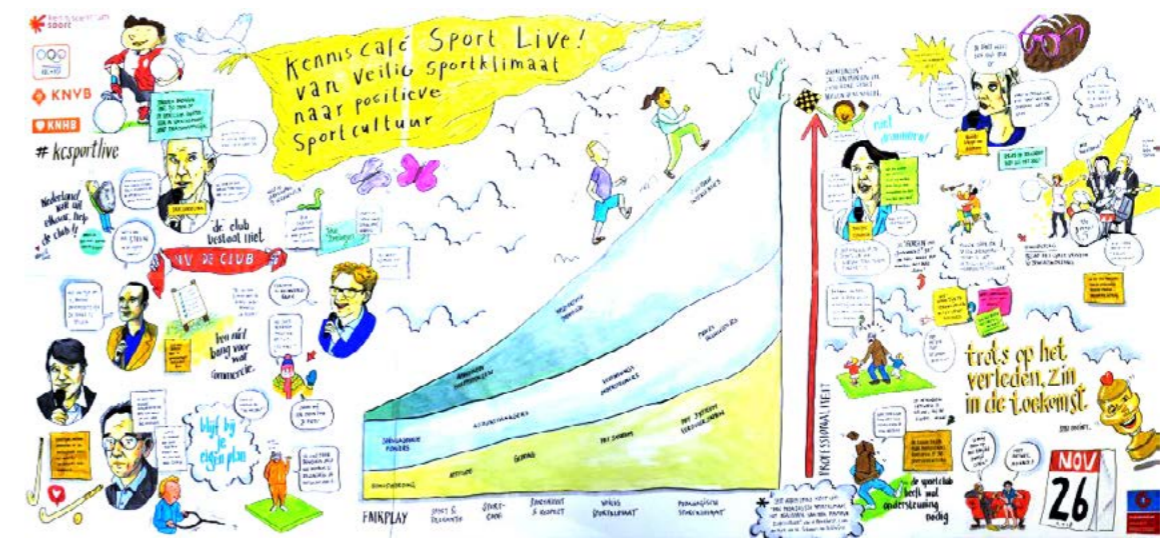
Het Erasmus+ Sport project [Keep Youngsters Involved](#), begonnen als landelijk project in samenwerking met NOC*NSF, kent inmiddels een groot bereik. Veel professionals en vrijwilligers van sportverenigingen die werken met jongeren (trainers, coaches, jeugdcoördinatoren en bestuursleden), volgden een workshop om te weten hoe ze jongeren kunnen binden en behouden bij de sport. Zij kennen de 14 factoren die uitval van jongeren in de sport voorkomen, en weten welke instrumenten ze kunnen benutten.

De 14 beïnvloedingsfactoren zijn wetenschappelijk onderbouwd door universiteiten van de deelnemende landen. Het project Keep Youngsters Involved wordt afgesloten met een eindconferentie in maart 2019.

Kenniscentrum Sport verspreidt de kennis(producten) in Nederland via Allesoversport.nl en internationaal via de Engelstalige website van Kenniscentrum Sport en via diverse workshops en bijeenkomsten.

“Deze workshop over jongerenparticipatie zou ook op bondsniveau geen kwaad kunnen.” *Deelnemer aan de workshop in Assen*

“Wat leuk om zulke betrokken en enthousiaste jongeren met passie te horen praten over hun motivatie om lid van de zwemvereniging te zijn en te blijven.” *Annemiek Beute, Koninklijke Nederlandse Zwembond*

Kenniscafé veilig sportklimaat (VSK)

Genieten van het spel in een goede sfeer: veilig en met plezier sporten is belangrijk. Eind 2018 is het actieplan VSK: ‘naar een veiliger sportklimaat’ beëindigd. Tijd om terug te blikken: wat zijn de opbrengsten van zeven jaar VSK? En hoe houden we de aandacht voor het thema vast? Deze en andere vragen kwamen aan bod in het Kenniscafé Sport Live! dat Kenniscentrum Sport en NOC*NSF organiseerden op 26 november 2018.

Ruim 100 deelnemers -van sportbonden, verenigingen en uit de lokale politiek- gingen met elkaar in discussie en wisselden verschillende perspectieven uit.

“Een zeer originele (wijze van) bijeenkomst. Goede discussies (met name het Lagerhuis) en onderwerpen die de komende jaren zeer relevant zullen zijn in ons sportverenigingslandschap.”

Een deelnemer aan het kenniscafé

Een ding is zeker: een veilig sportklimaat bereik je niet met alleen regelgeving.

Een positieve sportcultuur vraagt om een duurzame verandering, waarbij zowel trainers, coaches, bestuurders als ouders betrokken moeten worden. Dat begint met een goede analyse van de sportvereniging, het ondersteunen van het bestuur en het scholen van trainers en coaches in pedagogische vaardigheden. En het vraagt een goede verbinding tussen beleidsmakers en lokale uitvoerders.

Aan het eind van het kenniscafé werd geconcludeerd dat juist de interactie tussen alle spelers op dit thema van belang is. Kenniscentrum Sport faciliteert dit, door mensen uit verschillende geledingen bij elkaar te brengen en een podium te bieden voor een open discussie. De uitkomsten van het programma VSK worden meegenomen in de verdere uitwerking van de deelakkoorden ‘Positieve sportcultuur’ en ‘Vitale sportvereniging’.

Vaardig in bewegen

Een leven lang sporten en bewegen begint bij de jeugd. Spelen en bewegen is minder vanzelfsprekend geworden in het dagelijks leven van kinderen en we zien dat hun motorische vaardigheid steeds verder achteruit gaat. En als kinderen niet vaardig zijn in sporten en bewegen, is de kans groter dat ze er ook geen plezier aan beleven. Talentontwikkeling gaat dan ook over beter leren bewegen en het talent benutten van ieder kind!

Er is behoefte aan onderbouwing van het belang van beter leren bewegen en cijfers over de stand van zaken. Er gebeurt al veel op dit thema: in het onderwijs, de sport, de gemeente en in de zorg, maar men is weinig op de hoogte van elkaars inspanningen en resultaten. Winst is te behalen met samenwerking tussen al die verschillende partijen.

Kenniscentrum Sport biedt die onderbouwing met een overzicht van trends & ontwikkelingen, feiten en cijfers, goede voorbeelden uit de praktijk en effectieve programma's. Met die kennis wordt tevens een bijdrage geleverd aan de verdere uitwerking van het deelakkoord 'Vaardig in bewegen'.

Voor het project Multisport, een initiatief van NOC*NSF en vier sportbonden, voerde Kenniscentrum Sport de monitoring uit van een 7-tal pilots. Welke organisatorische randvoorwaarden zijn nodig om een succesvol multisport project uit te voeren? En hoe werken sportverenigingen, gemeenten en organisaties in de kinderopvang daarin optimaal samen? En wat kun je ermee bereiken?

"In Almere werken we binnen het Almere Kenniscentrum Talent (AKT) aan talentontwikkeling vanuit de gedachte: ieder zijn talent. Een breed motorische opleiding staat centraal. Om de impact van ons programma te meten maken we gebruik van de expertise van Kenniscentrum Sport. Zij monitoren ons programma op basis van cijfers, verhalen uit de stad en een kwalitatieve evaluatie met de partners."

Martijn Postuma, projectleider Almere Kenniscentrum Talent

Om ervoor te zorgen dat onderzoeksresultaten toepasbaar zijn en goed aansluiten op de praktijk, neemt Kenniscentrum Sport deel aan verschillende consortia, zoals 'Kleuters start (v)aardig', 'Made to move' en 'Insightful performance'. De opbrengst en kennis van al die activiteiten delen we met het werkveld, via workshops aan professionals en artikelen op Allesoversport.nl en bijdragen aan het vakblad Sport, Bestuur en Management.

Goed voorbereid naar topprestaties

Met advies van Topsport Topics krijgt de technische staf van een nationale sportploeg de gelegenheid om zijn trainingsaanpak tegen het licht te houden. Zo kunnen zij zich goed voorbereiden op een toernooi en weloverwogen besluiten nemen over de beste trainings- en wedstrijdstrategie.

Op weg naar de gouden medaille van het Nederlands dames hockey-elftal op het WK, is Topsport Topics veel geraadpleegd voor advies. Die betrokkenheid kreeg publiciteit in een artikel van De Volkskrant: 'Het paste in de nieuwe werkwijze van coach Annan, die haar trainingsmethoden had laten analyseren door bureau Topsport Topics'.

Het begon al met de dagindeling, waarbij het verplichte middagslaapje werd geschrapt. In de zogeheten 'herstelshuttles' op een rustdag zag Annan een paradox. 'Sinds wanneer herstel je door felle sprintjes?' Ondanks de moordende hitte in Londen maakten de hockeysters geen gebruik van ijsbaden, bietensap werd niet langer als toverdrank gezien. Topsport Topics constateerde na wetenschappelijk onderzoek dat het nut niet was bewezen.'

Ook voor andere topsportteams -zoals waterpolo en beachvolleybal- zijn analyses gedaan door Topsport Topics: met als resultaat een goede voorbereiding en de laatste puntjes op de 'i' in aanloop naar een groot toernooi.

"Topsport Topics is voor mij een geweldig hulpmiddel om mijn programma te ontwikkelen. Enerzijds ben ik op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en anderzijds kan ik met hun hulp alles wat we doen, kritisch tegen het licht houden. Dit zorgt continu voor discussie en ontwikkeling."

Gijs Ronnes, bondscoach beachvolleybal

Duiding van topsport kennis voor een breed publiek: feiten en fabels

Door review van zo'n 140 wetenschappelijke tijdschriften, weet Topsport Topics relevante kennis en ontwikkelingen te beschrijven en op Allesoversport.nl te delen met een breed publiek: van breedtesporter tot het topsportkader.

De best gelezen artikelen in 2018 waren:

		paginaweergave
1	Richtlijnen-voor-terugkeer-na-een-hersenschudding	3.311
2	Factsheet-vitamine-d	2.900
3	Hiit-met-korte-inspanningblokken-verbetert-fietsprestaties	2.874
4	Factsheet-natriumbicarbonaat	2.603
5	Geleverd-vermogen-gemeten-tijdens-een-eindsprint-bij-het-wielrennen	2.476

'De gevolgen van een hersenschudding' is zo'n onderwerp waarover nog veel onbekend is. Hersenschuddingen komen geregeld voor in de (top-)sport en vaak worden de klachten onvoldoende serieus genomen, met verstrekkende gevolgen voor de sporter. Het is belangrijk dat men de risico's kent en weet wanneer het verantwoord is om weer terug het sportveld op te gaan. Het artikel 'Richtlijnen voor terugkeer na een hersenschudding' werd in 2018 maar liefst 3.311 keer gelezen; een teken dat er behoefte is aan kennis over dit thema.

Ook op social media is veel aandacht voor de wetenschappelijke inzichten van Topsport Topics. Het artikel '[Jeugdprestatie is slechte voorspeller voor toekomstig succes](#)' was het meest populair met bijna 17.997 weergaven. Door kritisch te kijken naar zaken die als vanzelfsprekend worden beschouwd, worden feiten en fabels van elkaar onderscheiden, zoals het nut van buikspieroefeningen.

De klantgroep van objectieve informatie voorzien is een belangrijke taak van Topsport Topics. Zo wordt door NOC*NSF nu al vooruit gekeken naar de Olympische Zomerspelen in Tokio 2020 en de gevolgen die de hitte heeft op de sportprestatie. De factsheets van Topsport Topics bieden de achtergrondinformatie die sportploegen helpt bij een goede voorbereiding.

© Kenniscentrum Sport, juni 2019

Fotografie: Voermans van Bree Fotografie, Willem Mes Photography, Bart Hoogveld Fotografie,
Fred Rotgans, Dasha Elfring, Paul Bradbury, John Voermans
en Kenniscentrum Sport.

Vormgeving: KR8 Vormgeving

Horapark 4 | Postbus 643 | info@kcsport.nl | T 0318 - 490 900
6717 LZ Ede | 6710 BP Ede | www.kenniscentrumsport.nl | F 0318 - 490 995

